

(३) पञ्चमनाम्नस्तात्पर्यं दर्शयति । “अत्योसीत्याह । तस्मादश्वः सर्वान् पशून्त्येति । तस्मादश्वः सर्वेषां पशूनां श्रेष्ठं गच्छति” इति । पशुजातीयान् ‘सर्वान्’, अपि श्रेष्ठेन जेतुं समर्थत्वात् ‘अत्यनामाऽसि’, यस्मान्मन्त्र एवमाह । ‘तस्मात्’, लोकेऽपि ‘अश्वः’, गोमहिषादीन् ‘सर्वान् पशून्’, ‘अत्येति’ ‘श्रेष्ठं’, च ‘गच्छति’ । अधिककार्यकारित्वम् ‘अत्यः’, बज्र-मूल्यार्हत्वं ‘श्रेष्ठं’ ॥

(४) एतन्मन्त्रनामवेदनं प्रशंसति । “प्रयशः श्रेष्ठमाप्नोति । य एवं वेद” इति । यशः कीर्तिधनविद्यादिभिराधिक्यं श्रेष्ठं ॥

(५) षष्ठादीनां चतुर्णां नाम्नां तात्पर्यं दर्शयति । “नरो-स्यर्वासि सप्तिरसि वाज्यसीत्याह । रूपमेवास्यैतन्महिमानं व्याचष्टे” इति । उपर्यारूढान् पुरुषान् नेतुं समर्थः ‘नरः’, ‘अर्वा’गमनकुशलः । ‘सप्तिः’ सङ्ग्रामेषु समवायकुशलः, ‘वाजी’ वेगवान्, तेषां नाम्नां स्वरूपमेवाश्वस्य ‘महिमानं’, विख्यापयति । अतो नास्माभिर्वक्तव्यं किञ्चिदस्ति ॥

(६) दशमस्य नाम्नस्तात्पर्यं दर्शयति । “ययुर्नामासीत्याह । एतद्वा अश्वस्य प्रियं नामधेयम् । प्रियेणैवैनं नामधेयेनाभिवदति । तस्मादय्यामित्रौ सङ्गत्य । नान्ना चेध्वयेते । मित्रमेव भवतः” इति । यानशीलः ‘ययुः’, ‘नामासि’ एतन्नामधार्यसि, ययुरित्येतदेव सर्वेषां नाम्नां मध्ये ‘अश्वस्य प्रियं नामधेयं’ । एतदेव प्रियत्वं दर्शयतुमत्र मन्त्रे नामशब्दः प्रयुक्तः ।